

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 19 mars 1942 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 47 § 4 mom. sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321), dels ock en i ämnet väckt motion.

Genom en den 30 januari 1942 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 21, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

Lag

om ändrad lydelse av 47 § 4 mom. sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321).

Härigenom förordnas, att 47 § 4 mom. sinnessjuklagen den 19 september 1929 skall erhålla följande ändrade lydelse:

47 §.

4. Vad ovan i 1—3 mom. sägs angående för brott tilltalad skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande den, rörande vilken utlåtande infordrats jämlikt 46 §, med iakttagande av att vad i nämnda mom. stadgas om domstol i stället skall gälla myndighet, vilken äger ålägga tvångsarbete, och att vad i samma mom. sägs om den, som förklaras på grund av sin sinnesbeskaffenhet från ansvar fri, skall avse den, som på grund av sin sinnesbeskaffenhet förklaras icke kunna dömas till tvångsarbete. Med avvikelse från vad i nämnda mom. stadgas skall dock vård av den, som kvarhållas å sinnessjukavdelning vid fångvården eller som icke är häktad men enligt vederbörligt utlåtande är i behov av vård å sinnessjukhus, beredas å det sinnessjukhus, till vars område han hör, samt ansökan om hans intagande å sådant sjukhus göras hos sjukvårdsläkaren vid sjukhuset.

Ej må någon, angående vilken utlåtande infordrats jämlikt 46 a §, på grund av nämnda lagrum kvarhållas å sinnessjukhus eller å sinnessjukavdelning vid fångvården längre än till dess utlåtandet avgivits.

Denna lag träder i kraft, beträffande 47 § 4 mom. första stycket den 1 juli 1942 samt i övrigt den dag, då lagen den 18 juni 1937 (nr 470) om ändring i vissa delar av sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321) träder i kraft i fråga om 46 a §, dock ej före den 1 juli 1942.

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehått en i anledning av densamma inom första kammaren väckt motion, nr 192, av herr *Theodor Magnusson*.

I motionen hemställs, att riksdagen vid beslut om den i propositionen föreslagna ändringen av 47 § 4 mom. gällande sinnessjuklag ville taga hänsyn till ett i motionen intaget formuleringsförslag till lagtext, så att ett rationellare omhändertagande av å sinnessjukhus vårdbehövande lösdrivarelement icke i framtiden bliver försvårat.

Nyssnämnda förslag, som avser sista punkten i första stycket av 47 § 4 mom., är av följande lydelse:

»Med avvikelse från vad i nämnda mom. stadgas skall dock vård av den, som kvarhålls å sinnessjukavdelning vid fångvården eller som icke är häktad men enligt vederbörligt utlåtande är i behov av vård å sinnessjukhus, beredas å det sinnessjukhus *eller den sinnessjukavdelning, där den sjuke enligt gällande bestämmelser och avtal bör vårdas*, samt ansökan om hans intagande å sådant sjukhus *eller avdelning* göras hos sjukvårdsläkaren *därstüdes*.»

Lagen den 12 juni 1885 angående lösdrivares behandling innehåller, bland annat, bestämmelser om ådömande av tvångsarbete. I lagens 7 § föreskrives emellertid, att den som i följd av sinnessjukdom är oförmögen att genom arbete förvärva vad till livets uppehållande oundgängligen erfordras ej må dömas till tvångsarbete. Tillhör han annat län än det, där han vistas, skall han av länsstyrelsen översändas eller förpassas till länsstyrelsen i det län, inom vilket han i fråga om fattigvård har hemortsrätt.

Bestämmelser rörande ådömande av tvångsarbete finnas vidare i 75 § *lagen den 14 juni 1918 om fattigvården* samt 72 § *lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag)*.

Sinnessjuklagen den 19 september 1929 innehåller i 6 kap. (omfattande 41—50 §§) särskilda bestämmelser angående undersökning av tilltalade samt angående intagning och utskrivning av straffrifyklarade m. m. Beträffande för brott tilltalad, som förvaras i häkte, stadgas (42 §), att sinnesundersökning skall verkställas vid den fångvården tillhörande sinnessjukavdelning, som skall mottaga för sinnessjukdom misstänkta från det häkte, där den tilltalade förvaras. Tilltalad, som befinner sig på fri fot, skall undersökas av därtill förordnad lämplig läkare (43 §). Kan undersökning ej verkställas utan att den tilltalade intages å sinnessjukhus, skall undersökningen efter vederbörligt förordnande äga rum å ett statens sinnessjukhus. 44 § innehåller föreskrifter om att, sedan läkarutlåtandet blivit avgivet, medicinalstyrelsens utlåtande kan inforas.

Finner myndighet, vilken äger ålägga tvångsarbete, vid förhör med någon, som är föremål för förfarande, avseende ådömande av sådant arbete, anledning till antagande, att han är sinnessjuk, må han ej dömas till tvångsarbete utan att läkares utlåtande inhämtats angående hans sinnesbeskaffenhet och beträffande frågan, om han är i behov av vård å sinnessjukhus (46 §). Å sådant utlåtandes avgivande skola bestämmelserna i 42 och 43 §§ i tillämpliga delar

lända till efterrättelse. Anses medicinalstyrelsens utlåtande böra inhämtas, bliva även föreskrifterna i 44 § i princip tillämpliga.

Tilltalad, som enligt förut omnämnda bestämmelser i 6 kap. sinnessjuklagen intagits å sinnessjukhus eller å sinnessjukavdelning vid fångvården, skall enligt 47 § 1 mom. första stycket tillsvidare där kvarbliva, om ej annat följer av särskilda i samma paragraf meddelade bestämmelser. Häktad, som icke enligt 1 mom. kvarhålls å sinnessjukhus eller å sinnessjukavdelning vid fångvården men som genom utslag av domstol förklarats på grund av sin sinnesbeskaffenhet fri från ansvar samt enligt vederbörligt utlåtande är i behov av vård å sinnessjukhus, skall förvaras å sinnessjukavdelning vid fångvården (47 § 2 mom.). Har genom lagakraftätagande utslag förklarats, att någon, som enligt vad förut sagts förvaras å sinnessjukhus eller å sinnessjukavdelning vid fångvården, är på grund av sin sinnesbeskaffenhet från ansvar fri, skall han, om han är intagen å sinnessjukhus, anses vara för vård där intagen samt, om han förvaras å sinnessjukavdelning vid fångvården, för vård där förbliva, intill dess plats å något statens sinnessjukhus kan beredas honom (47 § 3 mom.). I senare fallet ankommer det på vederbörande fångvårdsmyndighet att hos medicinalstyrelsen göra framställning om den strafffriförklarades intagande å sådant sinnessjukhus. Föreligger beträffande någon, som icke är häktad, sådant fall, som avses i 2 mom., åligger det vederbörande länsstyrelse att, om domstolens utslag vinner laga kraft, genast förordna om den strafffriförklarades intagande å sinnessjukhus för vård. Intagning skall utan dröjsmål ske å det sinnessjukhus, som medicinalstyrelsen bestämmer. I 4 mom. av 47 § stadgas däremot, att om någon, angående vilken utlåtande infordrats jämlikt 46 §, blivit för undersökning intagen å sinnessjukhus eller å sinnessjukavdelning vid fångvården, han ej på grund av nämnda lagrum får där kvarhållas längre än till dess utlåtandet avgivits. — Vid lagens tillkomst synes meningen hava varit, att häktad, om vilkens dömande till tvångsarbete vore fråga, i allmänhet skulle återföras till häktet och, därest han icke ådömdes tvångsarbete, därefter överlämnas till vederbörande i det fattigvårdssamhälle, där han hade hemortsrätt, under det att icke häktad skulle äga sin fulla frihet.

I förevarande sammanhang må slutligen omnämnas, att i fråga om intagning å sinnessjukhus för vård vissa bestämmelser om företrädesrätt finnas stadgade i sinnessjuklagen (11 §) för den, som på grund av sinnessjukdom är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv. Närmare föreskrifter därom återfinnas i 72 § *stadgan den 19 september 1929 angående sinnessjukvården i riket*.

I promemoria den 26 augusti 1940 till överståthållaren har *t. f. kanslipolisintendenten J. Hawor* underställt denne spörsmålet om lämpligaste åtgärderna för förvaring av sådana för lösdriveri häktade personer, vilka på grund av sinnessjukdom förklarats vara i behov av vård å sinnessjukhus.

Det huvudsakliga innehållet i promemorian är återgivet å sid. 5 i propositionen, vartill utskottet hänvisar.

Överståthållarämbetet har därefter i skrivelse den 30 augusti 1940 anført, att, även om sinnessjuklagen icke gäve något direkt stöd för det i Stockholm

praktiserade förfarandet att kvarhålla omhändertagen sinnessjuk lösdrivare i häkte till dess plats å sinnessjukhus kunnat beredas honom, någon befogad anmärkning icke kunde riktas mot att myndigheterna på dylikt sätt under sin kontroll kvarhölle personer, vilkas försättande på fri fot skulle utgöra ett hot för den allmänna ordningen och säkerheten. Givetvis borde dock undvikas, att ifrågavarande personers kvarhållande utsträcktes över någon längre tid. Då emellertid, enligt vad t. f. kanslipolisintendentens promemoria gäve vid handen, tiden för anskaffande av vårdplats å sinnessjukhus tenderade att allt mer utsträckas, syntes åtgärder böra vidtagas för att förkorta denna tid. Enligt ämbetets mening skulle i sådant syfte vara lämpligt, att lösdrivare, som vore i behov av vård å sinnessjukhus, kunde beredas samma företrädesrätt till plats å sådant sjukhus som tillkomme den, vilken på grund av sinnessjukdom funnes farlig för annans säkerhet eller eget liv. Överståthållarämbetet hemställde därför, att Kungl. Maj:t ville utfärda föreskrifter till vederbörande medicinalmyndigheter om företrädesrätt i angivna fall.

Över framställningen från överståthållarämbetet hava yttranden avgivits av medicinalstyrelsen och fångvårdsstyrelsen.

Medicinalstyrelsen har i yttrande den 6 maj 1941 avstyrkt överståthållarämbetets nyssnämnda förslag.

Fångvårdsstyrelsen har i sitt yttrande den 4 juli 1941 erinrat om att strafffriförklarad sinnessjuk brottsling, som vore i behov av vård å sinnessjukhus, enligt gällande lag skulle förvaras å sinnessjukavdelning vid fångvården intill dess plats å sinnessjukhus kunde beredas honom. Anledningen till att för lösdriveri häktade genom stadgandet i 47 § 4 mom. undantogs från denna regel framginge icke vare sig av 1926 års sinnessjuksakkunnigas betänkande eller av propositionen med förslag till sinnessjuklag (nr 87 år 1929). Fångvårdsstyrelsen, som delade medicinalstyrelsens betänkligheter mot att låta sinnessjuka lösdrivare äga förtursrätt vid intagning å sinnessjukhus, funne den för strafffriförklarade brottslingar gällande ordningen vara att förorda även beträffande häktade sinnessjuka lösdrivare. En lösning efter nu antydda riktlinjer skulle i allt väsentligt undanröja påtalade olägenheter.

Handlingarna i ärendet hava därefter remitterats till *strafflagberedningen*. I yttrande den 29 september 1941 har beredningen, som förmålt sig hava i ärendet samrätt med professorerna Ragnar Bergendal och Einar Sjövall samt överläkaren docenten Torsten Sondén, omnämnt bland annat, att, under det att i Stockholm för lösdriveri häktade men sinnessjukförklarade personer finge kvarsitta i häktet, på andra håll det förfaringssättet förekomme, att undersökningsläkaren under hand satte sig i förbindelse med det sinnessjukhus, till vars område den häktade hörde, och ordnade för hans intagning i så god tid, att han, då utlåtandet vore avgivet, kunde omedelbart överföras till sinnessjukhus och icke behövde från sinnessjukavdelningen återföras till häktet. Härefter har beredningen framhållit, att då av beredningen upptagen fråga om ändrade former för sinnesundersökning av lösdrivare lämpligast torde behandlas i samband med det rättspsykiatriska undersökningsväsendet i dess

helhet och därvid även frågan om beredande av vård åt sinnessjuka lösdrivare måste bliva föremål för reglering, det enligt beredningens mening syntes föreligga skäl för att låta tills vidare anstå med reformer även i sistnämnda avseende.

Med avseende å eventuella omedelbara åtgärder har strafflagberedningen anfört:

I likhet med medicinalstyrelsen och fångvårdsstyrelsen anser beredningen det icke vara lämpligt att lösdrivare, som är i behov av vård å sinnessjukhus, erhåller samma företrädesrätt till plats å sådant sjukhus, som tillkommer den vilken på grund av sinnessjukdom finnes farlig för eget eller annans liv. De sinnessjuka lösdrivarna torde som regel vara relativt ofarliga personer, och även om de på grund av sin vagabonderande livsföring ofta äro betydligt samhällsbesvärliga, kunna de dock ingalunda jämföras med sådana sinnessjuka, som äro farliga för eget eller annans liv. Härtill kommer, att vagabonderna framför allt torde vara att finna bland äldre, kroniska fall av sinnessjukdom, och en förtursrätt för dessa skulle minska sinnessjukhusens möjligheter att taga emot nyinsjuknade fall, där utsikterna till gynnsamma behandlingsresultat äro så mycket större än vid de kroniska fallen. Det av fångvårdsstyrelsen framförda förslaget, att den för straffriförklarade brottslingar gällande ordningen även skulle tillämpas beträffande sinnessjuka lösdrivare, torde däremot vara bättre ägnat att undanröja de nuvarande olägenheterna. Det synes sålunda vara lämpligt, att häktad lösdrivare, som befunnits vara i behov av vård på sinnessjukhus, i likhet med den som häktats för brott, tills vidare kvarstannar å den sinnessjukavdelning, där han varit för undersökning intagen. Däremot kan det icke anses motiverat att utsträcka likheten mellan lösdrivare och för brott tilltalade till att gälla även sättet för deras omhändertagande på sinnessjukhus. Härutinnan synas böra gälla samma regler som för närvarande och vederbörande sjukvårdsläkare bör i vanlig ordning ombesörja att ansökan göres om sinnessjuk lösdrivares intagning på det sinnessjukhus, till vars område han hör. Att för brott straffriförklarade genom medicinalstyrelsen måste anvisas plats på statligt sinnessjukhus har sin förklaring i, att denna kategori av sinnessjuka äro undantagna i överenskommelserna mellan staten och de tre största städerna om deras övertagande av sin sinnessjukvård, men något motsvarande undantag finnes icke gjort beträffande lösdrivare. Slutligen kan framhållas, att det väl som regel torde vara erforderligt, att en sinnessjuk lösdrivare, vilken tills vidare kvarhållits å fångvårdens sinnessjukavdelning, sedermera överföres till sinnessjukhus, men fall torde kunna förekomma, där annan vård, t. ex. å ålderdomshem eller i enskilt hem, kan visa sig lämplig, och beredningen anser det önskvärt, att lagtexten får en sådan utformning, att den icke utesluter denna möjlighet. Beredningen vill i detta sammanhang erinra om, att sinnessjuka lösdrivare icke tillhöra de kategorier av sinnessjuka, för vilkas utskrivning från sinnessjukhus erfordras medgivande av sinnessjuknämnden.

Därest en ändring av 47 § 4 mom. sinnessjuklagen i angiven riktning anses böra nu komma till stånd, synes alltså denna enligt beredningens mening böra erhålla sådan innebörd, att om någon i utlåtande som inforrats jämlikt 46 § förklarats vara i behov av vård på sinnessjukhus, han skall, om han för undersökning blivit intagen å sinnessjukhus eller å sinnessjukavdelning vid fångvården, där kvarbliva, intill dess annan vård beredes honom. Någon ändring av 7 § lagen om lösdrivares behandling synes beredningen icke erforderlig.

I propositionen anför *föredragande departementschefen, statsrådet Möller* — efter att hava redogjort för den i ärendet verkställda utredningen — följande:

»Sedan utlåtande i därför föreskriven ordning avgivits rörande lösdrivare, som jämlikt 46 § sinnessjuklagen varit hänvisad till sinnesundersökning, får den undersökte, även om utlåtandet innehåller, att behov av vård å sinnessjukhus föreligger, enligt nuvarande författningsbestämmelser icke med stöd av nyssnämnda paragraf kvarhållas å det sinnessjukhus eller den sinnessjukavdelning vid fångvården, där undersökningen ägt rum. Med hänsyn till de risker, som ett frigivande i avvaktan att plats å sinnessjukhus skall kunna beredas, ofta nog måste anses innebära, har i praxis i åtskilliga fall förfarits på det sätt, att undersökningsläkaren i god tid före det utlåtande skall avgivas satt sig i förbindelse med det sinnessjukhus, till vars område den undersökte hör, och ordnat så, att intagning kunnat ske omedelbart efter sinnesundersökningens avslutande. I andra fall har häktad lösdrivare återförts till häktet, där han fått kvarstanna, mången gång avsevärd tid, till dess sjukhusplats kunnat beredas honom.

Med hänsyn till olämpligheten av att sinnessjuk lösdrivare sålunda kan få i häkte tillbringa den tid, under vilken han väntar på att bliva intagen å sinnessjukhus, har överståthållarämbetet föreslagit, att häktad lösdrivare, som förklarats vara i behov av vård å sinnessjukhus, skall beredas samma företrädesrätt vid intagning, vilken tillkommer sådan sinnessjuk, som är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv. Detta förslag har emellertid avstyrkts av medicinalstyrelsen, fångvårdsstyrelsen och strafflagberedningen, därvid framhållits, bland annat, att de sinnessjuka lösdrivarna i fråga om farlighet som regel icke kunna anses jämställda med dem, som äro farliga för eget eller annans liv, ävensom att en förtursrätt av angivet slag skulle minska sinnessjukhusens möjligheter att mottaga nyinsjuknade fall, beträffande vilka större utsikter till gynnsamt behandlingsresultat förelåge.

Fångvårdsstyrelsen och strafflagberedningen hava i stället föreslagit, att häktad lösdrivare, som befinnes vara i behov av vård å sinnessjukhus, i likhet med häktad brottsling tills vidare, i avvaktan å vårdplats, skall kvarstanna å den sinnessjukavdelning, där han varit intagen för undersökning.

De olägenheter, som den i 47 § 4 mom. sinnessjuklagen föreskrivna ordningen föranleder, synas mig vara sådana, att åtgärder för ändring av nämnda lagrum böra vidtagas utan avvaktan å den reglering av det rättspsykiatriska undersökningsväsendet, om vilken strafflagberedningen i förevarande sammanhang talat. En reglering av hithörande spörsmål synes emellertid icke kunna inskränkas till att omfatta allenast det fall, då fråga är om häktad lösdrivare, utan torde böra omfatta även det fall, då icke häktad lösdrivares sinnesbeskaffenhet blivit undersökt å sinnessjukhus och han befunnits vara i behov av vård.

Beträffande lösdrivare synas i princip samma regler böra gälla som de, vilka enligt 1—3 mom. i 47 § skola tillämpas i fråga om för brott tilltalad. Föreskrift härom torde böra intagas i 4 mom., därvid det dock i tydlighetens intresse synes böra utsägas, att vad i 1—3 mom. stadgas om domstol i stället skall gälla myndighet, vilken äger ålägga tvångsarbete, och att vad i samma moment sägs om den, som förklaras på grund av sin sinnesbeskaffenhet från ansvar fri,

skall avse den, som på grund av sin sinnesbeskaffenhet förklaras icke kunna dömas till tvångsarbete. Från de i 1—3 mom. givna reglerna böra dock avvikelser i fråga om lösdrivare göras såtillvida, att vård av den, som kvarhålls å sinnessjukavdelning vid fångvården eller som icke är häktad men enligt vederbörligt utlåtande är i behov av vård å sinnessjukhus, skall beredas å det sinnessjukhus, till vars område han hör — och sålunda icke nödvändigtvis å statligt sinnessjukhus — samt att ansökan om hans intagande å sådant sjukhus skall göras hos sjukvårdsläkaren vid sjukhuset, ej hos medicinalstyrelsen.

Därest det befinnes lämpligt, att den sinnessjuka erhåller vård annorledes än å sinnessjukhus, kan överföring till annan vård sedermera ske enligt redan nu förefintliga bestämmelser. För strafflagberedningens förslag att överföring skulle kunna få ske från sinnessjukavdelning vid fångvården direkt till annan vård än å sinnessjukhus tala visserligen åtskilliga skäl. Med hänsyn dels till vissa organisatoriska svårigheter, som äro förknippade därmed, och dels till nämnda spörsmåls sammanhang med andra närstående frågor synes mig beredningens förslag dock icke böra genomföras i nu förevarande sammanhang.

Nu ifrågakvarande lagändring, vilken synes böra träda i kraft den 1 juli 1942, har intagits i upprättat förslag till lag om ändrad lydelse av 47 § 4 mom. sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321). — — — Vid utformningen av den nya lydelsen av 47 § 4 mom. har iakttagits, att momentet — i samband med tillkomsten av lagen om förvaring och internering i säkerhetsanstalt — genom lag den 18 juni 1937 (nr 470) erhållit ändrad lydelse, som dock icke blir tillämplig förrän den dag Konungen därom förordnar (sådant förordnande har icke utfärdats).

Ändring av 7 § lösdrivarlagen synes, såsom strafflagberedningen framhållit, icke erforderlig.»

Efter erinran av *lagrådet* har Kungl. Maj:ts dit remitterade lagförslag beträffande bestämmelserna om lagens ikraftträdande undergått viss formell ändring, varjämte en redaktionell jämkning av andra stycket i 47 § 4 mom. i nämnda lagförslag vidtagits.

Såsom motivering till motionärens hemställan anföres i *motionen* följande:

I propositionen nr 21 föreslås en ändring av lydelsen av 47 § 4 mom. sinnessjuklagen av den 19 september 1929, innebärande ändrade bestämmelser vid omhändertagandet för vård av sådan häktad lösdrivare, vilken vid sinnessundersökning befunnits vara i behov av vård å sinnessjukhus. I det nya lagförslaget förutsättes, att sådan vård antingen skall beredas å de statliga sinnessjukhusen eller å de kommunala sinnessjukhus, som tillhöra de städer, vilka enligt med staten slutna avtal övertagit hela sin egentliga sinnessjukvård.

Emellertid har i motionen I: 162 hemställts om utredning rörande lämpligheten av att å Svartsjö inrätta en psykiatrisk avdelning särskilt ägnad för bland annat det vårdbehövande manliga tvångsarbetarklientelet. I en till nämnda motion fogad och till statsutskottet överlämnad promemoria föreslås även, att en undersökning borde ske huruvida icke för motsvarande kvinnliga lösdrivarklientelen psykiatrisk avdelning skulle kunna inrättas i andra lokalteter. Erfarenheterna visa att det uppstår vantrevnad för både å sinnessjukhus

vårdbehövande med sociala ambitioner och deras anhöriga, då sjukhusklientelet bemänges med de asociala lösdrivarelementen. Det vore därför olyckligt om vid en ändring av 47 § 4 mom. själva lagtextens lydelse komme att inverka försvårande för inrättandet av för asociala element särskilt skapade sinnessjukavdelningar. Därtill kommer att det även i fortsättningen torde te sig ganska vanskligt att å de vanliga statliga sinnessjukhusen kunna bereda plats för detta klientel; i propositionen framhålles — i utdrag av yttrande från medicinalstyrelsen — att man den 1 april 1941 vid dessa sinnessjukhus hade ett exspektantantal på 3,138 individer, vilka alltså ej kunde beredas vård. Medicinalstyrelsen förmenar också, att man för att undanröja nuvarande missförhållanden borde »taga sikte på ett ökande av den statliga sinnessjukvårdens vårdmöjligheter».

De ordalag i den föreslagna lagtexten i propositionen, vilka kunde inverka försvårande för ett rationellare omhändertagande av vårdbehövande asociala element, inskränka sig till den passus, där det talas om att för vårdbehövande vård skall »beredas å det sinnessjukhus, till vars område han hör». Med ordet »område» har man bundit sig vid nuvarande regionala system för omhändertagandet av sinnessjuka. Det vore bättre om man kunde finna en annan formulering, vilken kunde vara tillämplig både på nuvarande regionala system och på ett framtida eventuellt centraliserat sådant.

Riksdagen har den 11 mars 1942, efter hemställan av statsutskottet i dess utlåtande nr 5, avslagit motionen I: 162.

Utskottet.

Den i förevarande proposition föreslagna ändringen i sinnessjuklagen innebär, att beträffande omhändertagande av lösdrivare, som vid sinnesundersökning befunnits vara i behov av vård å sinnessjukhus, skola i princip göras tillämpliga de regler, som gälla i fråga om för brott tilltalad. Utskottet, som ansluter sig till vad departementschefen anfört i frågan, finner det lämpligt att en sådan lagändring kommer till stånd.

I motionen I: 192 har beträffande Kungl. Maj:ts lagförslag hemställts om viss jämkning av föreskriften om å vilket sinnessjukhus intagning av sinnessjuk lösdrivare skall ske. Motionären åberopar i motiveringen till sin hemställan att i en vid innevarande riksdag väckt motion, I: 162, hemställts om utredning rörande lämpligheten av att å Svartsjö inrätta en psykiatrisk avdelning, avsedd för bland andra vårdbehövande manliga tvångsarbetare. Med hänsyn till att riksdagen numera avslagit sistnämnda motion har utskottet icke ansett skäl föreligga att tillstyrka den i nu förevarande motion åsyftade ändringen i propositionens lagförslag.

Den närmare utformningen av Kungl. Maj:ts lagförslag i övrigt har icke givit utskottet anledning till erinran.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte — med bifall till propositionen och med avslag å den i ämnet väckta motionen — antaga det genom propositionen framlagda lagförslaget.

Stockholm den 17 mars 1942.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter*, *Wagnsson*, *Karl Emil Johanson*, *Branting*, *Eskhult*, *Ahlkvist*, *Sandström** och *Lindblom*;

från andra kammaren: herrar *Olsson* i Mellerud, *Björling*, *Lindberg* i Stockholm och *Larsson* i Hede, fru *Gustafson* samt herrar *Lindén**, *Birke* och *Gustafsson* i Lekåsa.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
